

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 6. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Áldott, szép aratás.

Péter és Pál hetének forró heve a mi buza-földjeinket is éretre piritotta. Az aratás nálunk is korábban kezdődött az idén. Ez írásunk megjelenéséig az erdélyi barázdák is tele lesznek kalangya sorokkal.

kielégítően megjutalmazná. A kormányzat illetékes tényezői nem keltek versenyre a természet hasznos munkájával: jó kereskedelmi szerződésekkel az idén sem gondoskodtak a buza értékesítéséről. A legnagyobb fogyasztó országok,

Isten bő áldást adott idén a kenyér magvából. Az idő kedvezett a buza fejlődésének s bár helyenkint jelentkeztek bajok, nagyobb csapás fagy, jégverés vagy aszály alakjában nem szakadt az erdélyi földre.

A gazdák öröme, sajnos mégsem teljes az aratás ünnepi heteiben. A búzának nincsen meg az a méltányos ára, ami a gazda fáradságát

mint Németország, a valuta felárának erőszakolása és hasonló megnehezítések miatt, mostohán kezelik a román kereskedelmi kapcsolatokat. És így, miután a kivitel érdekei nincsenek kellőleg biztosítva, a belső fogyasztás szabályozásával igyekezett a kormány segíteni a gazdákon. Természetes, hogy ezen a réven keveset lehet behozni abból a kárból, ami a külföldi vevők el-

maradásából származik. A szabályozás szerint július, augusztus, szeptember hónapokban a buza nem lehet 340 lejnél olcsóbb mázsánként, később pedig 350 lejre emelkedik az ár. Nem lehet tehát azt mondani, hogy tulságosan bő kézzel szabták meg a buza árát, sőt az is kétséges, hogy a nagy kínálat mellett ezt a szabályozást is jóváhagyja-e a gyakorlat.

De minket magyarokat a mostani birtokelosztás mellett nem éget tulságosan a buzaértékesítés ügye. A földreform után kevés magyar testvérünk sorsa függ a buza áráról.

Mi tehát szívből örvendezhetünk a jó ter-

mésnek, mert számunkra a buza nem a pénzt jelenti, hanem annál szentebb értéket: a mindennapi jó kenyeret.

Csak hadd teremjen hát a föld számunkra minél többet, ha nincs is busás ára a gabonának. Van nekünk elég jóévtágyu gyermekünk, növése, erősödsére hivatott fiatalságunk, azok majd elbánnak a jó termés fölöslegével.

Mi tehát csak tanuljuk tovább lankadatlan buzgósággal a gazdálkodásnak mindama módjait, amelyek a termést fokozzák s a természet erejét a magunk tudásával, hozzáértésével növelvén, biztosítsunk magunknak áldott, szép aratásokat!

Háború küszöbén.

A háborus jellegűek a nyár hevében sem tisztultak el a látóhatárról, sőt sötétebb, fenyegetőbb színt öltöttek: Olaszország még mindig nem találta meg a módját annak, hogy Abessziniával gazdasági és politikai vitáját békésen elintézzé.

Pedig a legtekintélyesebb békéltető bírák

tozaskor Anglia és Franciaország nem adták meg Olaszországnak azokat az előnyöket, amelyeket ez a háborus áldozataihoz mértén elvárhattak volna. Nem juttatták gyarmati területekhez, amelyeknek ők olyan nagy bővében vannak, a német gyarmatokat is a maguk számára foglalták le. Olaszországnak pedig minden országnál inkább szüksége van gyarmatokra, mert állandóan fokozódó népfölöslegét Itália területén nem tudja elhelyezni, az amerikai kivándorlás lehetősége pedig nagyon lecsökkent. Ezért tart ki Mussolini olyan szívesen Abessziniára megszállása mellett.

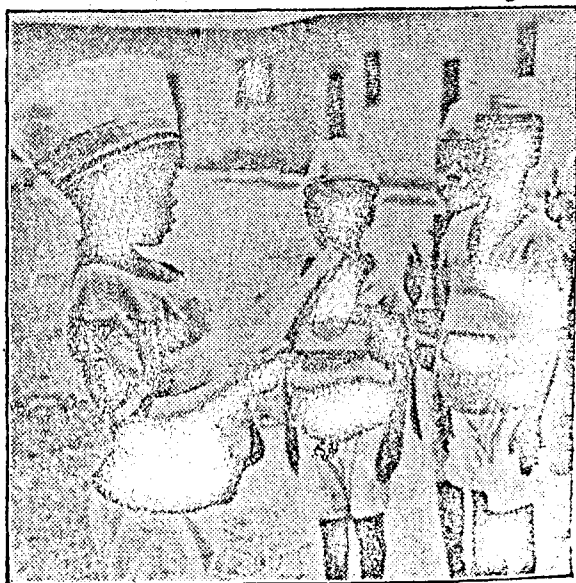
A háborus készülődések tehát mind a két részen lázas sietséggel folynak. Képeink is bevilágítanak a két ország háborus hangulatába.

Mussolini 17 éves fia önként jelentkezett hadi pilótának. A pilóta-iskola elvégzése után Mussolini éremmel tüntette ki fiát a lelkesítő példaadásért.

kisérték meg az ellentétek elsimitását. Közlebről Anglia kiküldöttje, Eden népszövetségi miniszter próbálta Mussolinit megnyerni a kibékülés ügyének, az olasz miniszterelnök azonban nem engedett követeléseiből, Abessziniát mind gazdasági, mind politikai tekintetben Olaszország befolyása alá akarja hajtani.

Voltaképpen a mostani háborus bonyodalom is a békekötés lúbiából származik. A nagy osz-

Abessziniai gyermekek háborusdit játszanak.

A magyar dal varázsa.

A Magyar Dalosszövetség idei nagy versenyét a székely fővárosban tartotta meg. A verseny óriási érdeklődés mellett június utolsó napjain zajlott le. Hetvenöt dalárda vett részt a versenyeken, az érdeklődők száma sok ezerre rugott. Az összegyűlt magyarság nemcsak tömegével tett lelkesítő hatást, hanem színes, magyaros megjelenésével is. A falusi dalosok gyönyörű népviseletükben jelentek meg, a városi daloskörök női tagjai szintén magyar ruhába öltöztek az ünnepi alkalomra. De nemcsak a külsőségek tettek elragadó benyomást. A dalos körök számszerű szaporodása, művészi fejlődése, a versenyek színvonala szintén lelkesedést keltett a megjelentekben. Az esemény jelentőségét és ünnepi hangulatát méltóan ecsetelte a Dalosszövetség elnökének, Inczedy-Joksmán Ödönnek, a diszközgyűlésen elmondott alábbi beszéde.

Méltó tisztelt Hallszólóság,
Kedves Dalostestvéreim!

— A magyar dal és benne a mi édes anyanyelvünk szeretete, magyar nemzeti öntudatunk, ezuttal ötödikben hívott minket testvéri találkozásra, nemes versenyre. Szeretném megérteni a magyarság egyetemével, hogy a munka, melyet önként vállalt, készséggel és hűséggel — ezer akadályon keresztül — végzünk, halálosan komoly. Szeretném megérteni mindenkit, hogy mi, magyar dalosok, ma nemcsak szórakozásból, vagy pusztán időöltésből énekelünk, minket áttit, hevít és éltet az a szent meggyőződés, hogy mi egy magasztos hivatást teljesítünk. Mi ez a hivatás? Lelkeket nemesíteni, felvértezni azokat a testvéri szeretet érzésével. Békíteni háborgó lelkeket, embereket, nemzeteket — mindezt a magyar dal varázásával. Ápolni nyelvünket és magyar nemzeti öntudatunkat, mely ha kivész belőlünk, úgy a népek tengerében elveszünk és mint oldott kőve, széthull nemzetünk! Egy nemzeti kisebbség kulturális törekvése az ország tendjének — melyben él, — leghatásosabb eszköze. A lelkek nemesítésére való törekvés nem a hatalom kiváltsága. Származzon az bárkitől is, szeretettel kell felkarolni. Mi a törekvésünkben az ország és hatalommal szemben a legnagyobb tisztelettel haladunk előre, hiszen nem azt keressük, ami a többségi nemzetől elválaszt, hanem azt, ami összehoz. És hogy ez ma már legfelsőbb, tehát legilletékesebb helyen is nem elgáncsolásra, de méltánylásra talál, annak legfényesebb és legtiszteletreméltóbb elismerését jelenti az a körülmény, hogy országos versenyünk elnökségét immár másodízben volt kegyesen betölteni Öfensége Miklós herceg. Tisztelt Diszközgyűlés! A fák rügyei nem öletszerűen duzzadnak, a bimbók nem véletlenül pattannak, az elrejtett mag neza szeszélyből csírázik, hanem az örök, egyetemes élettörvény szabályai szerint, amely kényszerű, mert nem ismer kivételt

és szabad, mert csak azt fejt ki, ami az élet csiráiban benne volt. Nekünk, magyaroknak és dalosoknak, minden ilyen ünnepélyes összeseregülésünk egy áldott magvetés, melynek aratása kisebbségi kulturéletünk fejlődése, kulturjavaink gyarapodása. Tehát minden ilyen alkalommal a mi nemzeti és kulturéletünknek igazságait kell meglátunk.

A régi egyiptomiaknál a fejedelem minden évben egyszer megnézte a lefátyolozott istenképet és minden gondolat, melyet népe javára megvalósított, minden tanács, mely az ország javát előre vitte, minden harc, melynek győzelem volt a vége, minden fordulat, mely országa és népe javára fejlődést jelentett, annak a szent látásnak az áldása volt. Egy ilyen lefátyolozott egyiptomi istenképnek képzelem el a magyar nemzeti kisebbség és abban minden magyar ember sorsát és eszméjét, azzal a különbséggel, hogy ezt az istenképet nem egy évben egyszer, de szüntelen meg kell néznie, hogy annak meglátásától és átérzésétől gondolatot, tanácsot, a küzdelmekhez erőt szerezzen, melyek segítségével nemzeti kulturéletét előbbre viheti. A mi sorsunkat sem irányíthatja sem a külső kényszer, sem a véletlen, vagy éppen a végzet, hanem egyedül az öntudatos, együttes akarás, amihez hivatás és magasztos feladat kell, melyet önmagunk valósítunk meg. Mindnyájunk akarata csak egy lehet: hogy a nemzeti életfeladatunkat megvalósítsuk és az a szabadság, hogy nyelvünknek, kulturánknak, fajunknak élhessünk, szóval mint román állampolgárok, magyarok maradhassunk! Az ehhez való szabadság azonban még nem elég. A szabadság csak azt jelentené, hogy nincs akadály a belső fejlődésnek. „A szabadság csak egy bibor palást, melyhez még egy fejedelem kell”.

Ez a fejedelem pedig az erkölcsi érték, mely ha nincs, a szabadsággal nem érünk semmit. Ma tehát minden magyar embernek arra kell törekednie, hogy erkölcsi értéke legyen. Ma

minden magyar embert, legyen az földműves, kereskedő, iparos, pór vagy mágnás, tisztviselő vagy munkás, büszkévé és öntudatosná kell hogy legyen az az érzés, hogy ő a magyar nemzeti kisebbség összességében valaki, éreznie kell egyéni súlyát, erkölcsi értékre kell szert tennie mindenkinek élete és cselekedetei által.

A mi „lefátyolozott istenképünk“ az a nemzeti eszmény, hogy a magyar magyar legyen. Kérdezhetné valaki, hogy mindehhez mi köze van a dalnak? Igentisztelt Hölgyeim és Uraim, az a köze van, hogy amikor mi dalosok énekelünk, amikor énekünkkel a lelkek békéjét ápoljuk, az összetartás érzését a lelkekbe csepegtetjük, amikor az itt-ott szunnyadó nemzeti öntudatot ébren tartani igyekszünk, éppen arra az erkölcsi magaslatra akarjuk felsegíteni népiünket, amely erkölcsi magaslaton való megállás jelenti azt az értéket, mellyel állunk vagy pusztulunk.

Csodálatos véletlen, hogy a másik utódállamban, Csehszlovákiában élő magyar testvéreink dalosszövetsége ugyancsak a mai napon tartja Érsekújvárt országos dalosünnepélyét és én szá-

vaimat egy arra az alkalomra irt rövid verssel zárom:

Vigasztalónk az élet-uton
Betegségünkben orvosunk,
Milliókat ámulatba ejtő
Magyar dal, hozzád fordulunk;
Oh, simogass meg minden lelket,
Hisz úgy mondunk el, mint az imádságot,
Markolj az emberek szívébe,
Es az égig érjen fenkölt harsogásod!

Mézzel folyó ország lesz földünk,
Csak ajkunkról zengjen a dal:
Vágyódó, bánatos, szerelmes,
De mindig és mindenütt magyarul
Öntsük mi dalba gyötrelmünket,
Mert a világ most oly csalárd, oly vásott,
Zengj hát dicsőn ma szép magyar dal,
S az égig érjen fenkölt harsogásod!

Ezekről az érzésekről mélyen áthatva, szeretettel és tisztelettel üdvözlöm a megjelenteket és diszközgyűlésünket ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

AKTUÁLIS

Új alakulások készülékén. Az angol-német flottaegyezmény megkötése valószínűleg új hatalmi csoportosulás alakulására fog vezetni, mert Eden angol miniszternek most befejezett francia- és olaszországi útja nem járt azzal az eredménnyel, amit vártak, de esetleg nem is vártak tőle: sem a francia, sem az olasz kormányt nem sikerült meggyűjtatnia. Ennek következménye egyfelől az olasz-francia barátság kímélülése. Máris katonai szerződésről beszélnek a két állam között, amely a Flandriától—Bozenig terjedő közös harcra fogja biztosítani vagyis határozottan és félre nem érthetően Németország ellen irányul. Ezzel szemben a másik oldalon az angol-német viszonyok tovább javulására s barátságuk megerősödésére vannak világos

bizonyítékok. Ezek közül az első a légi haderők viszonyát szabályozó újabb megegyezés, ami már az előkészítés útján van, a másik pedig meg nem támadási szerződés a két ország között, amit a német kormány Angliának már felajánlott. A világpolitikai helyzetből nyilván következik, hogy ez a második alakulás Oroszország ellen irányul. Ezt teljesen érthetővé teszi a francia-orosz katonai szerződést kiegészítő orosz-cseh katonai szerződés, amely egyenesen Európa szívébe vezette be a szovjet katonai erejét, tehát innen fenyegeti Európát.

Amint látszik, a nagy politika az államok érdekei szerint igazodik s a bekövetkezett ellentét nagy veszedelmeket rejtegető elkülönülést okoz. Bizonyára ezzel függ össze külügyminiszterünk londoni látogatása.

Szerezzünk új előfizetőket!

A magyar aratás igen jó ki látások között folyik. A fagyirokat a gabona kiheverte s jégkár is jóval kisebbnek bizonyult, mint, ahogy tartották tőle. A termés, különösen búziban, mennyiség szerint jó, minőségére pedig kitűnő. Olyan, amelyen régen nem volt már. Az pedig a legfontosabb: a termé felesleg eladása biztosítva van. Az afrikai helyzet. Az olasz abesszin háborút már teljesen zonyosnak tartják. Olaszország ugyyszólva egészen felkészült háborúra, de Abesszinia is szíves intézkedéseket tesz védmére s ebben sok külföldi segítség van segítségére, különösen Németországból és Svédországból, de Angliából is. A hadi veleteket valószínűleg szeptemberben kezdi meg az olasz sereg, amikor az ottani irredentó hőség valamennyire csökkent fog. Anglia mindenképpen kezelt a háború megakadályozás

sára. Eden miniszter római utazásának ez volt a fő célja. Területi engedményeket is tett a békebiztosítására. De Mussolini minden közvetítést visszautasított s így a nagy bonyodalmat okozó háború kitörése már csak idő kérdése.

A lengyel külügyminiszter Berlinben, Beck lengyel külügyminiszter ellátogatott Berlinbe, ahol hosszabb tanácskozást foly-

tatott Hitlerrel. A tanácskozás eredménye a két ország már régóta meglevő benső viszonyának további erősödése. Bizonyos, hogy az angol-német megegyezésről is tárgyaltak, még pedig legnagyobb valószínűség szerint abban az irányban, hogy ahhoz Lengyelország is csatlakozzék.

Orosz-japán feszültség. A szovjet-kormány erőyes hangú jegyzékben magyarázatot kért

Japántól a Mandzsuria határán történt összeütközésekről, amelyek súlyosan érintik Oroszország érdekeit. A japáni kormány válasza mostanig még nem ismeretes. De maga az orosz lépés kellek bizonyítja, hogy francia és cseh szerződéseivel Oroszország magát nyugatról biztosítottnak érzi s alkalmas keres a leszámolásra keleti szomszédjával.

Nyugdíjasok figyelmébe!

Több oldalról hozzám érkezett kérdésekre, a Bucuresti-i Semmitőszéknél és a nyugdíjpénztárnál szerzett újabb tapasztalataim és információim alapján, közérdekből ezúton tájékoztatom az összes érdekelteket az alábbiakról:

1. *Nyugdíj-felebbezések és semmiségi panaszok benyújtási helye.* Nagyon sok nyugdíjügy feneklik meg véglegesen amiatt, mert az érdekeltek a nyugdíjpénztár elutasító határozatával szemben jogorvoslati beadványaikat nem a *kellő helyen nyújtják be.* A nyugdíjpénztár (Cassa Generala de Pensii) elsőfokon hozott határozata ellen a kézbesítéstől számított 60 napon belül felebbezés (apel) adandó, még pedig *közvetlenül a Curtea de Conturi-hoz Bucuresti-be.* Számos esetben megtörtént, hogy az érdekeltek a felebbezést a nyugdíjpénztár útján nyújtották be s ha ez 60 nap elteltével tette át azt a Curtea de Conturi-hoz, úgy ott a felebbezést, mint *elkésett* elutasították. A felebbezés tehát *egyenesen a Curtea de Conturi-hoz* küldendő, mely hivatalból szerzi be azután a nyugdíjpénztártól az iratokat.

Viszont a Curtea de Conturi másodfokon hozott határozatai ellen a Cassatiahoz címzett semmiségi panasz (recurs) *nem közvetlenül, hanem ugyancsak a Curtea de Conturi-hoz* nyújtandó be, a kézbesítéstől számított 30 nap alatt, hol azt felszerelik az iratokkal s öket *beszítik fel a Cassatiahoz.* A Cassatiahoz *közvetlenül benyújtott semmiségi panaszokat hivatalból visszautasítják.*

A határidő mindkét esetben úgy értendő, hogy annak *lejárta előtt* a jogorvoslati beadványnak *iktatva kell lennie,* tehát nem elégsé-

ges, ha az határidőn belül póstára adatott s nem mentség, ha akár a posta hibájából, akár bármily más okból a beadvány elkészik.

Minden tényállítás és bizonyíték legkésőbb a Curtea de Conturinál felhozandó. *A Cassatia új tényeket és bizonyítékokat nem vesz figyelembe.*

2. *Temetési segélyeket* — noha a törvény szerint járnak — a nyugdíjpénztár ezidő szerint, fedezet hiányában nem folyósít. Ezeknek *sürgetése* tehát egyelőre kilátástalan.

3. *Nyári szünet és egyéb okok* miatt az elintézésre váró erdélyi újabb nyugdíj-kérések a nyugdíjpénztárnál csak *összel fognak sorra* kerülni s így addig az érdekelteknek türelemmel kell lenniök.

4. *Adó-bonokban* a hátrálékos nyugdíjat csak azoknak utalták ki, akik ezt kifejezetten írásban kérték, vagyis az adóbonok kiutalása előtt az érdekeltek nyugdíjasokkal aláírtak olyan nyilatkozatot, melyben ezt a fizetési módot ők maguk kívánták. Teljesen kilátástalannak ítélem tehát egyes nyugdíjasoknak azt a szándékát, hogy az elmaradt nyugdíj összege s az adóbonok értéke közötti különbözetért pert indítsanak az állam ellen.

Ellenben fel kell hívnom az érdekeltek figyelmét arra, hogy a most kibocsátásra kerülő új államkölcson rendén augusztus 1-ig módjukban van az illetékes pénzügyigazgatóság útján ezen új 3½-os államkölcson papírajaira váltani át úgy adó-bonjaikat, mint esetleg még hátrálékos nyugdíjaikat, ami annál ajánlatosabbnak látszik, mert megítélésem szerint alig van kilátás arra, hogy az állam rövidesen készpénzben fizethesse akár ezeket a hátrálékokat, akár az adó-bonok értékét.

5. A megyei és városi nyugdíjasok közül azokat, akik 1925 előtt mentek nyugdíjba, a nyugdíjpénztár mindenképpen igyekszik átadni az illető megye vagy város terhére, arra hivatkozva, hogy ezeknek a nyugdíja öt nem terhelheti. Ezt az eljárást követi a nyugdíjpénztár nemcsak a még elintézésre váró ilyen természetű ügyekben, hanem akkor is, ha 1925 előtt nyugdíjba ment egyén elhalálása miatt, özvegyének kellene újabban megállapítani a nyugdíját. A perek egész sorozata van folyamatban emiatt a nyugdíjpénztár s az érdekelt megyék és városok között, melyekben

a Semmitőszék kebelében is nézeteltérés merült fel s így ezek eldöntése tárgyalásról tárgyalásra halasztódik addig, amíg a Semmitőszék az elvi kérdést eldönti. Ez ügyek sürgetése tehát ugyancsak kilátástalan.

6. A csendőrn nyugdíjakban újabban a Semmitőszék merev elutasító álláspontra helyezkedett. Ezért azok, akiknek ügye eldöntésre vár, leghelyesebben teszik, ha egyelőre nem provokálnak döntést, hanem elnapolják a tárgyalásukat, míg egyik folyamatban lévő próba-perben a helyzet tisztázást nem nyer.

Gyárfás Elemér,

Belpolitikai hírek

Hová fajult a magyarellenes politika?

A székely főváros Magyar Pártjának intézőbizottsági ülésén, amelyet a múlt héten tartottak, Radó Sándor ismertette hosszasan a magyar kisebbség újabb sérelmeit. Különösen megrázó volt a beszámolóban az a rész, mely a város szolgálatában állott magyar tisztviselők sorsával foglalkozott.

— A nyelvizsgán elbukott magyar tisztviselők közül — hangzott a beszámoló — már az utolsó is elhagyta helyét, sőt ma már a heti bérlistán szereplő alkalmi munkások között irmagnak sem lehet találni magyar anyanyelvű embert. Az utóbbiak közé tartoztak az uccaseprők is, kik közül az utolsó hat magyar munkást a hét elején bocsátották el. Tizenhat év után odajutottunk ebben a tulnyomóan magyar városban, hogy magyar ember nemhogy városi tisztviselő, de még utcaseprő sem lehet.

Radó Sándor javasolta, hogy a kisebbségi panaszokat sürgősen és erélyes formában terjesszék az illetékesek elé.

Beszámolója további részében rámutatott a város vezetőinek törvénytelen gazdálkodására. Felemlítette, hogy az 1935—36. évi költségvetés terhére nyolcszáz ezer lej iskolasegélyt osztottak szét, de magyar intézet egyetlen banit sem kapott ebből az összegből, holott a kisebbségi szerződés 10. pontjának alapján a lakosság számrányának megfelelően azoknak is járt volna belőle.

— Ez a tény, — mondta az előadó, — olyan törvénytétel, ami ellen feltétlenül védekezni kell s ezért indítványozom, hogy egy jogászokból álló bizottság záros határidőn belül terjessze ezt a panaszt a központ útján illetékes fórumok elé.

Ezután Mészáros Dénes szólalt fel, javasolva, hogy a magyarság legutóbbi kulturmozdulását, a magyar dal impozáns ünnepét jegyzőkönyvileg örökítsék meg és szavazzanak köszönetet a rendezőbizottságnak. Végül Szigyártó Gábor a párt újraszervezésének munkálatairól számolt be és kérte az intézőbizottságot, hogy mindenki vegye ki köteles részét ebből a munkából.

Pártok ellentétei.

A román pártok éles ellentétben állanak egymással. Az ifju liberálisok hoves küzdelmet folytatnak a Bratiann Dinu vezetőse alatt álló régi párttagok érvényesülése ellen. A napokban is föl-fölvetődött az ifju liberálisok bukásának a híre, de Tatarescunak sikerült a hatalmat megtartania.

Még hovesebb ellentét alakult ki a nemzeti parasztpárt két szárnya között: Maniu és Vajda pártívei között. Maniuek gyűlésére, amelyet Clujon tartottak, nagyszámu néptömeg vonult fel, amely zajosan tüntetett nemcsak a kormány, hanem Vajdáék ellen is. Vajda nagyon harcias nyilatkozatokot tett Maniuek állásfoglalásai ellen, azt mondotta, hogy nem oroszláknént, hanem tigrisként fog küzdeni elvi megvalósításáért.

A harmadik politikai irányzatot Goga és Cuza képviselik, akik még Vajdánál is türelmesebb módon törnek a kisebbségek ellen.

Talán a nyári szünet nézőzanodást fog hozni a politikások elmőjébe s a tulzások emagukban elvcsztik romboló erejüket.

Furcsa következtetés. Vlad Aurel volt pénzügyminiszter azt fejtegette közelebbről, hogy Erdélyt gazdaságilag tönkretették a utóbbi évek pénzügyi intézkedései. Azt követeli a kormánytól, hogy adjon nagyobb kölcsönt az erdélyi bankok talpraállítására. A helyes fejtegetések végül furcsa következtetéssel végződnek. Vlad Aurel ugyanis csak a román bankok segélyezésére kér támogatást, mert szerinte jelenleg a kisebbségi pénzügyintézetek elnyomják a román pénzügyintézeteket. Ezzel az állítással Vlad Aurel lerontja szavainak komolyságát.

HÍREK

Meghalt az osztrák-magyar haderők háborus vezérkari főnöke. A világháború egyik nevezetes szereplője Arz Arthur báró, nyugalmazott tábornok, aki az osztrák-magyar hadsereg utolsó vezérkari főnöke volt, a múlt héten 79 éves korában meghalt Budapesten. Arz báró Erdély szülőtte volt de a háború befejezése után nem tért vissza szülőföldjére, hanem német fajtestvérei között, Bécsben igyekezett megtelepedni. Az osztrákok azonban nem folyósították a nyugdíját s így a kiváló katonának rengeteget kellett nélkülöznie. Sorsa akkor fordult jobbra, mikor Horthy magyar kormányzó elé terjesztette szomorú helyzetét. A magyar kormány tisztos nyugdíjat állapított meg a magyar csapatok egykori parancsnoka számára. Arz báró Bécsből Budapestre költözött s életének utolsó éveiben háborus emlékeinek megírásával foglalkozott. Az emlékiratban azt a

meglepő vallomást közli, hogy annak idején ő tanácsolta Károly királynak, hogy igyekezzen mihamarább békét kötni az antant hatalmakkal. Akkor ugyanis a központi hatalmak mindeütt az ellenség területén állottak s előnyös békét köthettek volna. Károly király kísérletet is tett e sógora útján a béke létrehozására, törekvését azonban II. Vilmos császár megakadályozta. Arz tábornokot Budapesten fényes katonai pompával temették.

Telefonvonalat építenek a Gyilkos-tóhoz. Erdély egyik legszebb vidékén a Gyilkos-tó környékén egész kis város keletkezett a folyton épülő nyaralókiből. Eddig a Gyilkos-tó mellett levő üdülőhelynek nem volt telefon és táviró összeköttetése. Most ezen a hátrányon segítettek, hozzáfogtak a telefon és táviróvonal kiépítéséhez.

Magyar király emléke Várnában. A törökök ellen viselt harcok során, 1444 őszén történt, hogy Ulászló magyar és lengyel király és Hunyadi János sulyos vereséget szenvedtek a bulgáriai Várnai városa mellett. Ulászló király meghalt meg a csataterén. Most három nemzet: a magyar, lengyel és bolgár összefogtak, hogy a hősi halált szenvedett király emlékét megörökítsék. A szép emlékművet augusztus hó 4-én fogják fölavatni Várnában.

A falusi malmok megbénítása. A gabonaértékesítés ügyében közelebbről rendelet törvény jelent meg, amelynek egyes intézkedései rendkívül sérelmet jelentenek a falusi malmok számára. A rendelet u. i. előírja, hogy kereskedelmi célokra, továbbá pékségek számára csak műmalmok örölhetnek gabonát. Az országban összesen kereken

számítva 2000 malom működik ebből csupán 140 megy műmalom-számba, a többi kisebb falusi malom. A részletek szerint tehát csupán 140 malom örölhet gabonát eladásra a többiek csak a gazdák saját fogyasztására válalhatnak örölést. A rendelet intézkedését azzal igyekeznek megmagyarázni, hogy a műmalomokat adózás tekintetében ellenőrzés alá lehet fogni. Attól lehet tartani, hogy a műmalmok kivételes helyzetüket a liszt drágítására fogják felhasználni. A kis malmok szövetsége heves tiltakozást jelentett be az igazságtalan rendelkezések ellen.

A katonák csalói. A hadbíró-ság vizsgálatot indított az oradea-i katonák több élelmezési tisztje ellen. Tocilescu főhadnagyot, Lenghel gyógyszerész kapitányt, Voista főhadnagyot Jelestin sütőmestert azzal vádolták, hogy nagy összegekkel károsították meg a katonai kincstárt. A vizsgálat megállapította, hogy Tocilescu, mint az élelmezési hivatal vezetője a katonai kenyerek sütésénél minden darab kenyérnél elvont 30 deka lisztet, vagyis csak kétharmadát adta ki annak a kenyérnek, ami a szegény katonáknak járt volna. Természetes, hogy ilyen módon Tocilescu főhadnagy rohamosan gazdagodott, rövid idő alatt hétszázezer lejt helyezett el a bankokban s ezenfelül arra is telt neki, hogy minél nagyobb lábon éljen. A többi vádlottak szintén olyan bűnöket követtek el, amik beleütköztek a büntető törvénykönyv paragrafusaiába. A tanukihallgatások után az ügyész csalóknak nevezte a vádlottakat, akik meglopták az államot és katonákat. A hadbíró-ság Tocilescu főhadnagyot harmincrendbeli sikkasztásért és

csalásért tizenöt évi kényszer-munkára, lefokozásra és vagyona-nak elkobzására ítélte. Jele-siu sütőmester kétévi börtönt, Lenghel hat hónapot kapott, egyedül Voista részesült fölmen-tésben.

A legkedvesebb jutalomkönyv.

A Minerva jutalomkönyv-ak-ciója az idén is nagyon szép eredménnyel járt. Testületek és egyes emberek sok könyvet ren-delttek a falvak jóra való gyerme-keinek a megjutalmazására. A beérkezett köszönő levelekből örömmel emeljük ki azt aényt, hogy dr. Görög Ferenc: *A ma-gyar nemzet története* című mű-vét mindenütt lelkes érdeklődés-sel fogadják.

A villám romba döntött egy dobrudzsai török mecsetet. Med-jidia, dobrudzsai város fölött nagy vihar vonult át. A villám becsapott egyik török templomba is azt teljesen romba döntötte.

Széleskörű rekonszálás. A török fővárosban most olyan lakoda-lom folyt le, amely talán párat-lanul áll az egész világon. A Sarken-család kilenc fiugyer-meke elvette a Bezul-család ki-lenc leánygyermekét feleségül. A két család már régóta jó vi-szonyban volt egymással és mi-vel az egyik családban csupa fiú, a másik családban csupa leány volt, a fiatalok valamen-nyien összeházasodtak. A legfia-talabb leány 16, a legidősebb 27 éves volt. A kilenceszeres lako-dalmon ezer vendég jelent meg. **Tudnivalók a katonai előkészítő tanfolyamról.**

A katonai előképzés ügyeit in-téző katonai inspektorátus a kö-vetkező körrendelet közlésére kér-to fel lapunkat:

A katonai kiképzésre előkészítő tanfolyamon ebben az évben csak a 18 és 19 éves fiúk vettek részt. 1935 november 1-től kezdve az

összes 18, 19 és 20 éves ifjakat be fogják hívni erre az előkészítő tan-folyamra. (Vagyis az 1939., 1938. és 1937. évfolyamokat.)

A katonai előképzés kötelező (a vonatkozó törvények 2. paragrafu-sa). Ez a kötelezettség annak az évnél november elsejével kezdő-dik, amelyben az ifju 18-ik élet-évével betölti és annak az évnél no-venber elsejével végződik, amely-ben az ifju betölti a 21-ik élet-évet. A katonai előképző tanfo-lyam tényleges tartama 40—50 gyakorlat évenként, amelyeket 3—5 órán át ünnepnapokon tartan-ak.

Az ifjak katonai kiképzésre elő-készítő tevékenységét egyéni köny-vecskékbe írják be, amelyeket minden ifju számára kiállítanak előképző befejezése után. A had-seregbe való besorozás és bevonu-lás alkalmával az ifjaknak be kell mutatniok az egyéni könyvecské-t, mert azok alapul szolgálnak azoknak az előnyöknek megadá-sához, amelyeket a katonai előkép-zésre vonatkozó törvények meg-szabnak.

Köz tudomásra hozzuk azokat a büntetéseket és előnyöket, amelye-ket úgy a katonai előképzésre vo-natkozó, mint az 1935 áprilisában módosított sorozási törvény előír. (Monitorul Oficial 93. száma, 1935 április 19-ről.) Ezek a következők:

a) Azok az ifjak, akik a sorozási törvény 71. és 72. paragrafusára hivatkozva jogot formálnak a ka-tonai szolgálatnak egy évre való leszállításához, az olyan iskolák egyikének elvégzése mellett, ame-lyek a 71. és 72. paragrafushoz jogot adnak, bizonyítaniuk kell a katonai előképzésre vonatkozó tör-vény követelményeinek teljesítését is. A katonai előképzésre vonat-kozó törvény követelményeinek tel-jesítésére vonatkozó kötelezettség megadhatja a jogot az elsőfoku szakiskolák elvégzésének vagy a hét elemi osztály elvégzőinek is az egész szolgálat idejének hat hó-nappal való megrövidítésére. Ez a kötelezettség az 1937-es évfolyam-mal kezdődik.

b) Az érettségizett ifjak nem iratkozhatnak be az egyetemre és az egyetemi hallgatók nem állhat-nak vizsgára az egyetemen, csak

akkor, ha bizonyítják, hogy ko-ruknak megfelelően rendszeresen látogatták az előképző tanfolya-mokat.

c) A katonai előképzés ideje alatt azokat az ifjakat, akik a rendszeres látogatással, szorgal-mukkal és jó magaviseletükkel ki-tűnnek, napi parancsban fogják megdicsérni, vagy pedig a „premi-litar ales“ és premilitar de frun-te“ rangot fogják kapni.

d) A gyakorlatoktól való indo-kolatlan elmaradás esetén az ifja-kat gyakorlatonként negyven lej-jel büntetik meg és a büntetést az adóhivatal felhajtja.

e) A katonai szolgálat idején azoknak az ifjaknak, akik a ka-tonai előképző tanfolyamot rend-szeresen látogatták és „teljes ka-tonai előképzéssel rendelkező“ (cu pregătirea premilitară com-plectă) jellemzést kapják, felére fogják leszállítani az őrzetetői, ti-zedesi és szakaszvezetői ranghoz szükséges időt.

f) Azok az ifjak, akiknek tanul-mányaik alapján nincs joguk a rö-videbb idejű katonai szolgálatra és akik a teljes előképzéssel ren-delkező jellemzést kapják a had-seregbe való bevonulás után, a ka-tonai szolgálat elvégzése előtt 3—6 hónappal hamarabb fognak lesze-relni.

g) A legnagyobb előny, amelyet a katonai előképzés jelent mind-azon ifjak számára, akik a katonai előképző gyakorlatokat rendsze-lesen látogatták, az, hogy amikor bevonulnak a hadsereghez a ka-tonai szolgálat számukra nagyon könnyű lesz, miután az előkép-zés elemi fogalmaival megismer-kedhettek.

h) A 18 és 19 éves ifjak (vagyis az 1937. és 1938-as évfolyam), akik jelenleg látogatják az elő-képző tanfolyamot, az összes ten-nebb felsorolt előnyöket élvezni fogják, tehát nekik is 3—6 hónap-pal leszállítják katonai szolgálat-idejüket.

Mindezeket ismételt köztü-domásra hozzuk, mert megállapít-nyert, hogy nagyon sok ifju hi-ányzott és hiányzik a katonai elő-képző tanfolyam gyakorlatok-ért, mert ezeket a rendelkezéseket nem ismerik.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Milyen igás állatot használjon a kisgazda?

Az Erdélyben élő szász földmivesek körében régóta folyik a vita, hogy kisgazda számára melyik igásállat felel meg jobban, a szarvasmarha, vagy a ló? A vitával kapcsolatban a szászok hírlapjaiban és szaklapjaiban sok cikk jelent meg a kérdéssel kapcsolatban. Nagyon hosszúra nyúlna az érdekes vita részletes leírása, ehelyett csupán arra szorítkozunk, hogy a hasznos vita eredményét közöljük a Magyar Nép olvasóival. Különösen azért tartjuk szükségesnek a kérdés ismertetését, mert olvasóink köréből is többször kaptunk érdeklődő leveleket, hogy melyik fajú igásállat válik be a kisgazdánál?

Előrebocsátjuk, hogy a néhány holdas gazda különösen Erdélyben, ahol nehezebben művelhető földek vannak, csak szarvasmarha fogattal boldogulhat. Nagyobb birtokkal rendelkező kisgazda, mondjuk 10—20 holdas gazdálkodó gondolhat arra, ha viszonyai egyébként is megengedik, hogy a szarvasmarha fogatok mellett lófogatot is tartson. Általánosságban a kétféle fogat előnyeit és kárait egymással szembevetve, a mérleg a szarvasmarha fogat javára billen.

A szászok vitájának végeredménye képpen ugyanis a következőket állapíthatjuk meg. Kisgazda számára a szarvasmarha fogat előnyösebb a lófogatnál, mert a szarvasmarha fogat beszerzési ára alacsonyabb, mint az ugyanolyan igaerejű lófogaté. Tekintetbe véve, hogy megfelelő takarmányozás és jó tartás mellett fejős teheneket is lehet igazni, a kisgazda dupla hasznot vesz igásállatjáról. Számításba kell venni, hogy ha a szarvasmarha baleset vagy betegség következtében munkaképtelenné válik, kényszervágás útján, vagy pedig vágóállatnak való eladás által elég jól értékesíthető. Ha az igáslovat éri valami baj, a gazda rendszeren csak a bőr árával maradjon meg. Így ha az igás fogat valamelyik állatát veszíti, a bajt könnyebben kiheveri az olyan kisgazda, aki szarvasmarhával dolgozott.

Külön fontossággal bír a szarvasmarha és lófogat előnyeinek elbírálásánál, hogy a

szarvasmarha takarmányozási és tartási költsége sokkal alacsonyabb. Gyengébb minőségű takarmány mellett szóba sem jöhet a ló tartás. A szarvasmarhával még akkor is lehet erős munkát végeztetni, ha legeltetéssel látjuk el takarmány szükségletét. A lónak feltétlenül kell abrak. Ha az igáslovat nem abrakoljuk, néhány hét alatt teljesen leromlik.

Jeleztük, hogy a szászok vitája során az a nézet alakult ki, hogy kisgazda számára kitűnő igásállat a tehén. Azonban azt tudják is gazdáink, hogy csak abban az esetben lehet a fejős tehén termelőképességét teljesen kihasználni, hogyha jó takarmányozásban részesítjük. Hiszen, ha a fejős tehenekkel szántunk is és fejjük is azokat, tulajdonképpen egy róka-ról két bört huzunk le. Nagy hiba volna, tehát ilyen esetben szűkre szabni az állat takarmányát. Ezért a következőkben néhány jó tanáccsal szolgálunk olvasóinknak arra vonatkozólag, hogy hogyan takarmányozzák és tartásuk okszerűen igás teheneiket.

Bizonyos dolog, hogy ha nem akarjuk a tehének tejlőképességét lerontani, a napi munkatartamot csökkenteni kell. Különösen kis borjas vagy vemhes tehenek igazása alkalmával fektessünk nagy súlyt erre a szabályra. Munka közben többször itassuk meg az igába fogott teheneket, különösen nyári melegben fordítsunk különös gondot a helyes és többszöri itatásra. Ha azt akarjuk, hogy teheneink tejlő képessége az igazás következtében ne csökkenjen, 8—10 héttel a borjuzás előtt és 5—6 héttel a borjuzás után nem szabad teheneinket igazni. Téves az a felfogás, hogy az igazott tehének tejlőképessége lényegesen megromlik. Helyes takarmányozás és okszerű igazás mellett a megállapítások szerint legfeljebb egy ötödével, hatodával csökken a napi tejmenyiség. Ha tehát egy tehén igazás nélkül 10 liter tejet adna, igazás mellett 8 liter tejet, de esetleg 9 litert fog adni. Megállapíthatják olvasóink, hogy ez nem olyan nagy veszteség, hogy ne térülne meg bőségesen az állat által végzett igásmunka értékében.

Figyelemre méltó és a jövedelem mérleg megállapításánál nagy fontossággal esik latba, hogy ha teheneinket igázzuk, kevesebbet vannak legelőn és így sokkal több trágyát szolgáltatnak, amit a gazdaságban fel lehet használni. Ez előnyösen fogja befolyásolni a szántóföldek termőképességét.

Különösen azért tartottuk időszerűnek ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert az utóbbi időben több oldalról merült fel az a kívánság, hogy a kiváló igás állatnak alkalmas magyarfajta szarvasmarha tenyésztését fel kell karolni. A Magyar Nép egyik számában Nagy Albert előfizetők foglalkozott ezzel a kérdéssel. Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy

Izom- és idegfájdalmak, főtájás

esetén és hülésses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togat-tabletta. A Togat helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Lei 52.— és Lei 130.—. Svájci készítmény!

nálunk az Erdélyi Gazdasági Egyesület, Magyarországon pedig a kormány hathatós munkába kezdett, hogy a magyarfajta szarvasmarha tenyésztését újra felvirágoztassa.

Szabályozták a buza árát.

A kormány minisztertanácsban foglalkozott a buza árának szabályozásával. A minisztertanács hosszas vita után megállapodott abban, hogy mennyi legyen a buza ára és a tanácskozások eredményeképpen a király alá is írta a buza árának szabályozásáról szóló rendeletet. A rendelet értelmében a buza július, augusztus, szeptember és október hónapokban 340 lejnél nem lehet olcsóbb mázsánként. Október hónap után a buza ára mázsánként 10 lejjel drágább lesz, vagyis 350 lejre emelik. Itt közöljük, hogy a liszt illetékének felemelését mégis megvalósították. A királyi rendelet szerint a liszt illetékét kilónkénti 25 baniról 90 banira emelik fel. Így a buza és a liszt árában mégis lesz bizonyos aránytalanság.

A rosszarcu emberek klubja.

New-Yorkban csupa rosszarcu, bizalmatlan tekintetű ember üldölgél. Miféle furcsa ház ez? Erről és a huhogó kísértetek palotájáról rendkívül érdekes cikket közöl *Tolnai Világlapja* gazdagon illusztrált új száma. Egész heti olvasnivalót ad ez a népszerű képeslap.

Pályázati hirdetés.

Az unitárius egyház főhatósága pályázatot hirdet az I. G. Duca-i (jud. Odorheiu) unitárius téli gazdasági iskola igazgató-szaktanári állására. A képesítésre és egyéb feltételekre a Monitorul Oficial 1930 dec. 1. számában megjelent 271,542 számú földművelésügyi miniszteri szabályzat 25. cikke, a Mon. Of.-ban 1930 szeptember 4-én 169,695 szám alatt megjelent szabályzat vonatkozó rendelkezései és a Mon. Of.-ban 1930 november 5-én 235,681 szám alatt megjelent szabályzat 13. cikkének a-f) pontjai az irányadók, melyek szerint szükséges a román állampolgárság, felsőbb gazdasági iskolai végzettség, legalább 2 évi gazdasági gyakorlat, a román nyelv megfelelő ismeretének a szabályzat szerinti

bizonyítása és büntetlen előélet. Javadalom: az I. G. Duca-i unitárius főgimnáziumi tanári kinevezésnek megfelelő összeg, kiegészítve az ezen főgimnázium igazgatói tiszteletdíjnak megfelelő összeggel. Az állás, mely egyelőre ideiglenesen, egy évre töltetik be, — legkésőbb f. o. október 15-ig elfoglalandó. A szükséges, s ezek közt a földmódó vallását is igazoló okmányokkal felszerelt pályázati iratok rések folyó évi július hó 25-ig adandók be az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsához Cluj, Cluj-lea M. Foch 12.

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Szövetkezetek

Jelentkezik a tervszerű munka sikere!

Ha a szakértő közgazda figyelmesen vizsgálja Románia gazdasági helyzetét, sok érdekes megállapítást tehet. Ezek közül a legfontosabb gazdasági földrajzi természetű. Bizonyos ugyanis, hogy Erdélynek egészen más éghajlata és talajviszonyai vannak, mint az Ókirályságnak. Azt is meg lehet állapítani, hogy az Erdélyben és az Ókirályságban élő lakosság életviszonyai, táplálkozási módja lényegesen eltérnek egymástól. Ezeknek a megállapításoknak a gyakorlati élet terén való számbavétele nagyon hasznos, mert ennek a segítségével megállapíthatjuk azt, hogy melyek azok a termények, amelyeket az Ókirályságban nem tudnak előállítani, Erdélyben azonban jó minőségben állíthatók elő és ezért azok a Regátban előnyösen értékesíthetők.

Kétségtelen dolog, hogy az Ókirályság kintűnő gabonatermő földjei és enyhe éghajlata miatt főképen gabonatermelésre alkalmas. Az enyhe éghajlatnak még az az előnye is megvan, hogy korai zöldség és gyümölcsstermelés tekintetében mindég megelőzi Erdélyt és így az erdélyi zöldség és gyümölcs nem kelhet versenyre a nagyobb fogyasztó piacokon a melegebb helyekről származó korai áruval.

Ezzel szemben azonban az Ókirályság feltétlenül hátrányban van Erdéllyel szemben az okszerű állattenyésztés tekintetében. Nincsenek jó, természetes kaszáló, hiányoznak a kintűnő egészséges hegyi legelők és éghajlata sem felel meg ugy az állattenyésztés követelményeinek, mint Erdély éghajlata. Erdélyben több eső van, hűvös, harmatos nyári éjszakák, amelyek feltétlenül szükségesek a jó legelők keletkezéséhez.

Az elmondottakból könnyen megállapíthatja az olvasó, hogy Erdély gazdáinak tehát az állattenyésztés termékeivel kell piacot hódítani az Ókirályság nagyobb fogyasztó központjaiban. Közélebről alkalmunk volt Bucuresti-ben megállapítani, hogy a Székelyföldről származó tejtermékeknek, vajnak és sajtnak a fővárosban igen nagy becsülete van. Ez természetes is, hiszen eltekintve attól, hogy mint mondtuk, ezeknek a termékeknek az előállítására az ókirályságbeli viszonyok

nem kedvezőek, a Székelyföld magas hegyi legelőin élő állatok után származó tejtermékek nagyon jóminőségűek, sőt valósággal gyógyhatásúak. A legújabb kutatások ugyanis bemutatták, hogy minél magasabb hegyeken és minél pormentesebb levegőben élnek a fejős tehenek, tejük annál inkább megfelel az egészségügyi követelményeknek. Sőt ma már köztudomású dolog, hogy a magas hegyeken élő tehenek tejében olyan gyógyító hatású vitaminok vannak, amelyeket csak drága orvosságokban kapnak meg a betegek, vagy pedig az orvosok különleges fénykezelése után igyekeznek betegeiket a vitamin hiány miatt fellépő betegségekből meggyógyítani.

Igy hát az Ókirályság nagyobb fogyasztó központjai mindig a legtermészetesebb és legbiztosabb piacot fogják nyújtani az Erdélyből, különösen pedig a Székelyföldről származó tejnek és tejtermékeknek. Hangsúlyoznunk kell, hogy ebben a tekintetben a Székelyföld helyzete különösen előnyös, mert földrajzilag annyira közel fekszik Románia fővárosához, hogy a legromlandóbb tejtermékek is néhány óra alatt eljuthatnak a fővárosi fogyasztó közönséghez.

Ezeknek a megállapításoknak a gyakorlati értékelése hála Istennek már jelentkezik is minden felé a Székelyföldön. Nagy érdeme van ebben a Hitelszövetkezeti Központnak. A Szövetkezeti Központ ugyanis mindent elkövet, hogy a mai nehéz és gazdaságilag válságos időkben az erdélyi magyarságot megsegítse. A Szövetkezeti Központ vezetősége már évek óta erős akcióba kezdett, hogy Erdély területén kiépítse a gazdasági termelő szövetkezetek hálózatát. Ez a munka szép sikerrel halad.

Egyik érdekes és nagyon örvendetes eredménye ennek a munkának a Chezdi gazdasági szövetkezet fejlődése. Ez a szövetkezet most tartotta meg első rendes közgyűlését. Még alig mult a szövetkezet egyéves és máris olyan fejlődésen esett át, hogy jövője a legteljesebb reménységgel tölthet el mindenkit. 2750 lej alaptőkével alakult meg a szövetkezet 1934 március 1-én. Az év végéig tehát, tíz hónap alatt, 146 ezer 628 liter tejet vett át a gazdák-tól. Az átvett tejet vajnak és turónak dolgozta fel a szövetkezési üzem és 353 ezer 605 lejt fizetett ki a szövetkezeti tagoknak a leszállított tej értékében.

A Chezdi szövetkezet a szövetkezeti üzem-

ben előállított jöminőségű tejtermékeit az Okirályság nagy fogyasztó képességű piacain mindig el tudja helyezni és soha azoknak értékesítésében nem küzdött akadályokkal. Természetesen nehézségekkel mindig kell számolni az üzleti életben, de ez még nem jelenti azt, hogy valamely termelésnek a sikere teljesen csődöt mond. Ennek a kicsiben elindított székely tejszövetkezetnek a munkáját méltán nevezhetjük a székely szövetkezés dalának. Fillérekből építették a szövetkezeti

eszmétől áthatott gazdák és ime néhány hónap alatt a fillérek már százezreket jövedelmeztek.

A cikkünk elejében gazdaságtudományi elmélkedés így szép igazolásra talált ennek a székely szövetkezetnek a sikereiben. Olvasóink szívveljék tehát meg a cikkünk elején előadott fejtegetéseket és a leírt szövetkezeti sikert. Csak az tud ma boldogulni, aki magassabb helyzetből tekinti át a gazdasági életet és csak akkor, ha, amit emelkedett helyzetéből látott, alkalmazza is.

Művelődési mozgalmak:

Daloverseny Tg.-Muresen.

A székely fővárosban tartott daloversenyek két bírálóbizottság előtt folytak le. Az egyik bizottság tagjai voltak: Utó Lajos, Pogacsig Guidó és Heiter György. A másik bizottságban működtek: Nemes Elemér Bródy Miklós és Weress Gábor.

A hetven dalárda elbírálása nehéz, de élvezetes munka volt mert sok kitűnő teljesítmény foglalkoztatta a bizottságokat.

A bizottság legjobbnak minősítette a Braşovi Magyar Dalárdát.

A bírálót részletes eredményét a következőkben hirdette ki az elnökség.

Díjat nyertek a férfiak I. csoportjában: Magyar Dalkör Turda, Erdős Mihály I/a, Törekvés Dalegylet Cluj, Kárpáti E. I/b, Iparosotthon Dalköre Satumare, Sajó Sándor I/c, Magyar Dalárda Cluj, Rezik K. II/a, Dalkör Vlaha, Kun György István II/a, Gutenberg Dalkör Oradea, Sós András III.

Férfiak II. csoportjában: Székely Dalegylet Odorheiu, Kis Elek I/a, Ref. Dalkör, Turda, Zalay György III/a, Médiaszi Polgári Olvasókör Dalárdája, Hammerstart Jenő III/c, Ref. Dalkör Racosul de Jos, Arasa Géza II/a, Ref. Dalkör Diciosanmartin, Jászberény János, III/b, Ipartestületi Dalkör Gheorgheni, Bálint Akos I/c, Lyra Dalkör Cluj, Péterfy István II/c, Ref. Dalkör Carei-Mare, Bőjtő

János II/b, Magyar Iparosegylet Dalköre Targu-Mures, Kozma G. I/b, Ref. Dalkör Coroiusanmartin, Resch József, elismerő jutalom.

Férfiak III. csoportjában: Aranyospolyáni Ref. Dalkör, Mezei L. III/c, Paniti Ref. Dalkör, Kádár Márton /c, Aranyosegerbegyi Ref. Dalkör III/b, Magyarózdí Ref. Dalkör, Kiss Lajos I/b, Ref. Dalkör Sárata, Fodor Sándor jutalom, Ref. Dalkör Gerneşti, Rácz Sándor I/b, Ref. Dalkör Porumbeni Mici, Benkő János II/a. Földész Dalkör Bichis, Labauer István II/b, Zvingli Dalkör Cluj, dr. Adorjani Dezső II/c, Ref. Dalkör Sánmartin, Harangozó Dezső II/a, Acélhang Cluj, Rezik K. I/a.

Férfiak művészi csoportban: Magyar Dalárda Braşov, dr. Willer J. I/a, Iparos-Egylet Dalköre Cluj, Zsizsmann R. I/b, Gloria Dalegylet Timisoara, Levinezky György I/b, Magyar Dalkör Oradea, András Ede I/c.

Női csoport: I. Magyar Dalárda Braşov, dr. Willer József II. Iparos Önképzőkori Énekkar Aiud, Fövenyesy Bertalan, III. Szent Erzsébet Énekkar Cluj, Rezik Károly.

Vegyeskari I. csoport: Magyar Dalkör Bucuresti, Bitay Sándor I/a, Polgári Társaskör dalárdája Satu-Mare, Hoffmann F. I/a, Dal- és Zeneegylet Miercurea-Ciuc, Sarkadi Elek, I/b, Iparos Önképzőkör Aiud, Fövenyesy Bertalan I/c, Templomi Vegyeskar Aiud, Wohlfahrt Lőrinc II/a, Szent Erzsébet Énekkar Cluj, Rezik K. II/b.

Vegyeskari II. csoport: Ref. Énekkar Odorheiu, Benkő József I/a, Liszt F. Énekkar Oradea,

András Ede I/a, Róm. kath. énekkar Zernest, Kovács Ignác I/b, Iparosifjak Önképzőkori Énekkara Targu-Mures, Kakuts Gy. I/b, Ref. Dalkör Lona-sásaseca, Imre Sándor I/b, Polgári Dalkör Medias, Hammerstadt J. II/a, Ref. Dalkör Zernest, Futó Gyula III.

Vegyeskari III. csoport: Ref. Dalkör Jernuteni, Técsi János I/a, Sztáray Énekkar Oradea, Sós András I/b, Ref. Dalkör Jernut, Fogolyán Mihály I/c, Ref. Dalkör Sighisoara, Sándor István II/a, Ref. Dalkör Ghilau, Imre Sándor II/b.

Vegyeskari művészi csoport: Magyar Dalárda Braşov, dr. Willer J., Ref. Dalkör Targu-Mures, Haják Károly, Róm. Kath. Dalkör Targu-Mures, Tóth Sándor.

Vándordíj: Ref. Dalkör Lona-sásaseca, Imre Sándor. A vándordíj versenyen a nyertes dalárdán kívül még jutalmat kaptak: Ref. Dalkör Racosul de Jos, Arany Géza, Ref. Dalkör Porumbeni Mici, Benkő József, Ref. Dalkör Sánmartin, Harangozó Dezső, Ref. Földészek Dalköre Cluj, Nagy Kálmán, Ref. Dalkör Coroiu Sánmartin, Resch József.

Kezdő csoport: Ref. Földészek Dalköre Cluj, Nagy Kálmán I/a, Szent József Dalárda Cluj, Szántó Béla I/b, Ref. Dalkör Rugănesti, Kovács Ferenc II/a, Ref. Dalkör Sovata, Bartha Béla II/b, Ref. Dalkör Dalnic, Bokor Dénes II/c, Ref. Dalkör Gălăteni, Kiss F. II/c.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mulafüzet

Aranytenger.

Megszakad a búza töve,
A dús kalász sárgul, —
S hullámszik, mint aranytenger
Szellő fuvolmátul...

Könny, veríték nem hiába
Hullt a barázdára:
Telt is a fej, kövér a szem;
Öröm nézni rája...

Kasza csendül... kasza pendül,
Dől a kalász rendre, —
A gazdának rózsás arca
Derüesebb lesz egyre...

Napbarnított, vig aratók
Kezén — ég a munka,
Marokszedő, nótás lányok
Járnak a nyomukba...

Verőfényes gyönyörű nap,
Olyan mint egy álom:
Nincs ennél szebb magyar ünnep
Ezen a világon!...

Vályi Nagy Géza.

Arató ünnep.

A jelenkor legújabb találmányán, a rádión keresztül nemcsak új és újabb tudományos ismeretekre tehetünk szert, hanem a magyarság régi évszázados, ősi szép szokásait is megismerhetjük. Ezek nemcsak azért adatnak le csupán, hogy szórakozzunk rajtuk, hanem főként azért, hogy az ősi magyar szokások megtartására kedvet kapjunk. Ilyenek többek között a falusi lakodalom, az aratóünnep, a fosztóka s a szüret.

A felsorolt népünnepnek helyenként ma is divatban vannak, de csodálkoznunk kell azon, hogy miért éppen az érdekes aratóünnep megy ki a szokásból? Talán nem ezzel ünnepelnénk a legszebben a mindennapi kérésünk beteljesedését? Még a szomorú agrártörvény okozta felforgatott állapot, vagy az uradalmak megcsönkített, megszüntetett helyzete sem indokolja meg kellően az annyi ideig szokásban volt aratóünnep teljes elhagyását.

Az egyik bánsági község érdemes és derék birájának — ki gazdaköri elnök is — jutott eszébe, hogy feleleveníti községében az aratóünnep megtartását, mely követendő példaként álljon a Magyar Népnagyolvasótábor előtt, hogy a régi szép szokások ismét előkerüljenek.

Az aratóünnep megtartására az alábbi vázlatos tájékoztatót adjuk.

Az aratók buzakalászból szép koszorút fonnak, melyet mezei virággal díszítenek és

rudra helyeznek. A koszorút leányok a menet előtt viszik. A menet egy helyről, rendszerint az iskolából indul. Legények, leányok, férfiak, asszonyok és gyermekek szép rendben, kellemes nótázás és muzsikaszó mellett az utcán végig járva a lelkészlak, tanítóilak, uradalom vagy esetleg a gazdakör helyiségéig vonulnak.

Menet közben jobbra-balra tekintetnek, mert innen is, onnan is egy kis tiszta vízzel megmeglöcsölgatják a koszorút, persze kapnak ebből egy keveset a menet tagjai is. Így történik ez azon helynél is, ahová a koszorút viszik ajándékba, amikor támad ebből tréfás nevetés, sikoltozás! Ez már azért van így, mert a régi hagyomány szerint csak akkor ereszt bőségesen a buza, ha az aratók is locsókást kapnak.

Mikor aztán az aratók a kijelölt, tegyük föl a gazdakör elé vonulnak, az elnök és választmány tagjai már várják őket, ekkor a rendben való felállás következik. Elöl a koszorus leányok, mögöttük az asszonyok, aztán legények és férfiak. Ennek megtörténtével előlép egy férfi, aki a következőképpen ajánlja fel a buzacoszorút a gazdakörnek:

Istenünk segedelmével amit nekünk megadott,
Bevégeztük az aratást, mit kegyesen megáldott.
Fogadják e koszorút, mit aranykalászból fontunk
S elvégezvén nagy munkánkat, ime, eléjük
hoztunk.

Kivánjuk, hogy a hány kalász disziti e koszorút,
'Annyi áldás szálljon rátok, éltetek se lásson but!'
'Arra kérjük a jó Istent, soká tartson titeket,
Szeretet és egyetértés vidámita éltetek!

Községünk és gazdakörünk minden áldott jó
tagja
Nagy örömmel, jó reménnyel, kegyességgel
mondhassa,

Érhessünk még sok aratást, boldogságot, bőséget!
Egy szívvel és egy lélekkel mondjuk reá az
Ament.

Azalatt míg a férfi mondja a verset, csendül be, mikor pedig befejezi a rigmust, a gazdaköri elnök így szól: Köszönöm atyámfiai jó kívánságukat és fáradozásukat. Isten áldása legyen mindnyájunkon!

Ezzel a gazda, vagy elnök átveszi a buzacoszorút és kezét fog a férfiakkal, aztán becsesékeli az ünneplőket arra a helyre, ahol az asszonyok és leányok gondos kezei az izletes ételt elkészítve, az asztalokat csinosan megterítették. A vendégek helyet foglalnak, evés előtt egy alkalmi egyházi éneket énekelnek. Az ének befejezése után muzikaszó mellett hozzáfognak az izletes étel fogyasztásához. A vacsora befejezése után pedig a magyar ropogós csárdás kezdődik el, mely tart a bele nem fáradásig

Arkossy Sándor.

Csengő Palkó.

A nagyságos fejedelem hegyaljai szőlőjében a pástort Csengő Palkónak hívták.

Nem közönséges hivatal volt Rákóczi Ferenc szőlőpásztorának lenni. Arra a szőlőre vigyázott Csengő Palkó, amely szőlőben a világ legjobb, legdrágább bora termett: a tokaji bor. A fejedelemnek különben is kedves embere volt a tokaji szőlőcsész és ha néhanapján meglátogatta nevezetes szőlőbirtokát, Csengő Palkóval mindig szívesen szóba állott.

Rákóczi Ferenc ismerte minden cselédjét, pedig volt neki sok. Vasárnaponként együtt ment a templomba a cselédeivel. Együtt imádkozott velük.

— No, Csengő Palkó, — szólította meg gyakran a tokaji csészt, — látom, hogy hűségesen vigyáztál a rádbizott dolgokra. Egy sem pusztult el a régi tőkék közül. Van-e valami kívánságod?

— Az a kívánságom, — felelt a sánta, apró emberke, — hogy a nagyságos fejedelmet az Uristen sokáig éltesse.

— Hát más kívánságod nincs!

Csengő Palkó fősóhajtott:

— Volna, hogyne volna. Régi kívánságom már az nekem, hogy udvari vitéz szeretnék lenni a nagyságos úr mellett, de tudom azt is, hogy a rossz lábam miatt ez a kívánságom sohasem teljesülhet.

Abban az időben minden épkézláb ember eiment kurucnak, harcolni a fejedelemért, a szabadságért. Nem maradt odahaza más, csak a nyomorék ember. A sánta, törpe szőlőpásztor fájó szívvel hallgatta néha a völgyből hangzó tárogatót, ott szeretett volna lenni ő is, ahol a zászlót viszik. De mert nem mehetett, hát csak a csengőt rázta, amely a derekára volt kötve, hogy elriassa vele a verebket, kotnyeles rigókat, amelyek szőlőérés idején szüretelni akarták a szőlőt a fejedelem előtt.

Reggeltől napestig hangzott a csengő a fejedelem szőlőjéből, minden szőlőszemre külön vigyázott Csengő Palkó.

Egyszer, amikor a fejedelem ismét meglátogatta volna tokaji szőlőjét, Csengő Palkó tisztelettel levette a süvegét előtte és így szólott:

— Nagyságos fejedelem, a hajam, szakállam megfehéredett. Megöregedtem magam, megöregedtem itt körülöttem minden. A kuny-

bóm, a Bodri kutyám, még a botom is olyan öreg már, mint magam. Csak egy nem akar megvénni. A csengőm. Annak még mostan is olyan hangja van, mint gyermekkorában. Vékony, csilingelő hangja van a csengőnek, mintha valami gyerek rázna. Egy öreg csengőt, mélyhangú kolompot szeretnék, ami az ilyen magamfajta öreg szőlőpásztornak dukál.

A fejedelem gondterhelte arcán futó mosoly röppent végig.

— Tehát kolompot szeretné., Csengő Palkó!

— A legnagyobb kolompot, amelyet a pataki vásáron árulnak. Idestov negyven esztendeje lesz, hogy pásztorkodom. Már a nagyságos fejedelem édesapját is szolgáltam.

— Megkapod a kolompot, Csengő Palkó! — szolt a fejedelem.

És Csengő Palkó másnap már jókedvűen fenyegette meg az öklével a csiripelő verebket, fuvolózó sárgarigókat, amelyek a csengő megszokott hangjától már nem félték:

— Megálljatok, huncutok! Majd rátok ijesztek én a kolomppal! Bezzeg elröppültök akkor még a környékről is.

Palkó várta napról-napra a megígért kolompot.

A kolomp sehogysem akart megérkezni. Már szüret is elmúlt, a rigók és a verebek semmi csipegetni valót nem találtak a fejedelem szőlőjében. A kolomp nem jött.

— Pedig a fejedelem megígértel! — mondta szomorúan Csengő Palkó. — Talán megfeledezett volna legkisebb zolgájáról!

— Nem, az nem lehet. A fejedelem nem szokott megfeledezni az ígéreteiül.

Nemsokára azután megtudta Csengő Palkó, hogy miért nem kapta ő meg a várva-várt kolompot.

Rossz csillagok jártak. A fejedelem elbujdosott az országból, birtokait, kastélyait elkobozták. Csengő Palkó egy napon arra virradt, hogy új gazdája van a tokaji szőlőnek. Az új gazda megígérte, hogy akkora kolompot vesz Csengő Palkónak, mint a debreceni

LÁBFÁJÁSOK

nyilálló

tyukszemek

Vegyen ma este egy lábfürdőt, melyben néhány deka valódi RÓKUS-SÓT felold. 10—15 percnyi áztatás után a lábak dagadtsága elmúlik, az égő fájdalmak megszűnnek, a tyukszemek és bőrkeményedések annyira megpuhulnak, hogy kezelhetővé válnak.

A legelhasználtabb lábakat is rendbehozza a valódi

Szt. Rókus lábfürdő

Egy kiadás valódi RÓKUS-SÓ csomag 25 lejért beszerezhető. Főlerakat: Rozsnyai Gyógyszertár, Arad

nagy harang, csak hűséggel szolgálja őt is, mint a fejedelmet.

— Nem kell már a kolomp, — felelt az ősz, öreg emberke. — De még a csengő sem kell. Itt hagyom a szolgálatot a verebekre, meg a sárgarigókra.

És Csengő Palkó otthagya negyven esztendő után a tokaji hegyet. Görbe pásztort botját a kezébe vette, rongyos tarisznyáját a hátára akasztotta és megindult arrafelé, amerre a bujdosó fejedelem lába nyomát lelta.

Soká bolyongott a tokaji szőlőpásztor. Bejárta tán a félvilágot is, mikor végre egy napon megtalálta fejedelmét — Törökországban.

— Eljöttem a kolompért, — mondta könnybe borult szemmel.

— Megkapod, fiam. Harangot kapsz a csengő helyett, — szolt megindulva a fejedelem. — Te húzd meg a harangot ezután, ha reggelenkint imádkozni a templomba megyek.

Krúdy Gyula.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

ROZSNYAI GYÓGYSZERTÁR, ARAD

A szófogadó Adonai

Az emberek szívesen vénítik magukat.

Hogy mi időzi elő a hosszú életkort, azt pontosan még ma sem tudták megállapítani. Mecsnikoff orosz tudós körülbelül harminc évvel ezelőtt írott munkájában annak tulajdonította a bolgárok feltűnően hosszú átlagos életkorát, mert sok aludtejet isznak.

Legutóbb 1928-ban állították össze Olaszországban a hosszú életű emberek kimutatását nemzetek szerint. Ez érdekes összehasonlítás szerint a legtöbb száz éven felüli ember Japánban él. 1928-ban egymillió lakosra 242 száz éven felüli aggastyán jutott. Bulgáriában 2126 száz éven felüli ember élt 1928-ban, egymillió lakosra itt 446 matuzsálemkoru ember esett, Németországban a száz éven felüliek száma 86 volt, egymillió lakosra jutott tehát 1.4 ember, Olaszországban 255 száz éven felüli embert irtak össze, egymillió ember közül tehát 6 érte el ezt a magas kort, Portugáliában 408 volt a száz éven felüli aggastyánok száma, egymillió ember közül tehát 63, Braziliában a 6742 száz éven felüli lakosból 219 jutott egymillió lakosra. Az Egyesült Államokban aránylag kevesen, 4267-en érték el századik életévüket (egymillió lakos közül 40), Columbiában egymillió lakosra 329 aggastyán jutott és összes számuk 1879 volt. Érdekes, hogy a kis Guatemalában jutott a legtöbb aggastyán 465 egymillió lakosra, noha a száz éven felüliek száma 934 volt.

Az első helyen tehát a kimutatásban Guatemala áll, utána következik Bulgária, Columbia, majd Japán.

Miután éppen ezekben az országokban fordítanak a legkevesebb gondot az állampolgárok személyi adatainak nyilvántartására, felmerült a kérdés, vajon ezek az aggastyánok valóban mindnyájan betöltötték-e századik életévüket. Olaszország példája a tekintetben valóban figyelemreméltó. 1920-ban a népszámlálás alkalmával 256 olyan állampolgárt számláltak össze, akik betöltötték századik életévüket. 1921-ben bizottságot alakítottak, amelynek feladatául tüzték ki, hogy vizsgálja felül a százévesek személyi adatait. A bizottság az adatok ellenőrzése után megállapította, hogy a 256 száz éves polgár közül csak 51 töltötte be valóban a 100. életévét, a többi még nem. Ez az eredmény lesújtó volt, miután a bejelentett százéveseknek alig ötödrésze volt valóban százéves.

A bulgár kormány 1927-ben ugyancsak bizottságot alakított azzal a feladattal, hogy vizsgálja felül a száz éven felüli aggastyánok és matrónák személyi adatait. Ez a bizottság egy évig és nyolc hónapig volt munkában és megállapította, hogy a száz éven felüli bulgár állampolgárok száma jóval alatta van az 1926-ban megtartott népszámlálásban. A bizottság 1256 száz éven felüli lakos adatait vizsgálta felül és mindössze csak 158-at talált közöttük olyat, aki valóban megünnepelte már 100. születésnapját. Mindezekből az derül ki, hogy az emberek bizonyos koron túl szívesen vénítik magukat, hogy ez uton nevezetességre tegyenek szert a fiatalbbornak szemében.

A szófogadó cselédlány.

— Hoztál-e tojást? — kérdi a háziasszony a piacról hazatérő cselédlánytól.

— Nem hoztam.
— Miért nem hoztál?
— Azért, mert azt tetszett parancsolni, hogy csak akkor hozzak, ha egyet adnak egy lejért.
— No és mennyit adnak?
— Kettőt, kérem! Azért nem mertem hozni...

Levegőszó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak az azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

G. Z. A sirhantokat legjobb valamilyen örökzöld növényvel beültetni. Legjobban megfelel erre a célra és pénzbe se kerül az erdeinkben található örökzöld repkény. A repkény fiatal és gyökerecs hajtásaival sűrűn kell beültetni a sirhantot. Különösen árnyékos temetőben hamar meggyökeredzik a repkény és néhányzori kapálás és gyomlálás után gyönyörű zöld szőnyeget alkot a sirhanton. Megfelel erre a célra a szintén erdeinkben található kékvirágú örökzöld. Ez is szép szőnyeget képez a sirhantokon, de levelei lazábban állanak és kényesebb, mint a repkény. Ezzel a két növényvel gyönyörűen feldiszhathatók a falusi temetők sirjai, mert csaknem minden erdőben vadon találhatók. A legjobb ültetési idő a tavasz, azonban a kellő öntözéssel most is megfogannak. Ősszel is lehet ezeket a növényeket ültetni.

L. K. Sajnos, a rokkantsági nyugdíjak felemelése ügyében itt nem tudunk semmit sem tenni. Forduljon a hadügyminisztérium rokkantügyi osztályához. A kérelmet a községi jegyző elkészíti. Mellékeljen ahhoz községi és hatósági orvos által látalmazott bizonyítványt, hogy munkaképtelen. Mi szívesen vállalnók elintézését, de Bucuresti-ben kell szorgalmazni a dolgot.

K. J. Solciova de jos. Bár a tanácsadási választ levélben kérte, mégis lapunkban adjuk meg a felvilágosítást, mert esetleg másokat is érdekelhet válaszuk. Az aranymosás különböző módokon történik. A legegyszerűbb és nálunk is használt módja a következő: A legkezdtelegesebb az ezen célt szolgáló eszköz az ónozott vaslemezről, fából vagy tókhéjból készített kupos szerke, melyet a munkás földdel tölt meg és víz alá merít. A víz és föld kellő összehabarása után megpörgeti a tálat, mely a víz fölött libegve, időnként megdől és a röptető erő a finomabb iszapot a vízbe sodorja. Nehány perc múlva a tálat kivesszük a vízből s 45 fok alatt megdöntve, az oldalára gyűlő földes részeket kézzel letakarítjuk. Ezt a műveletet az arany teljes kiszemeléséig folytatjuk. Az aranymosást itt Erdélyben már régóta háziiparilag üik. Erre a célra 45 fok alatt fölállított hosszukás hársfa deszkát használnak, melynek felső végén tálforma mélyedés, felületén pedig 10-12 haránt rovadék van. A földet a mélyedésbe teszik és vízzel jól megöntözik. A víz a finomabb földet és homokot magával sodorja, a durvább részeket pedig kiválogatják. A deszka rovadékaiiban maradó aranytartó iszapot hosszukás tekenőben kiüblitik és kézi szerkében kimossák. Az Aranyosmenti aranymosók egy méter vagy annál hosszabb hosszúságú és csaknem egy méter széles és két oldalát peremes deszkát használnak, ezt posztóval vonják be s ráöntik a vízzel összehabart aranytartalmu földet. A posztón maradó aranyrészeket vízzel telt edényben kiüblitik és földes részeit kézi szerkében kimossák. Ha a homokban durvább részek vannak, a mosó-

deszkán haránt rovadékot alkalmaznak, hogy a legördülő darabot ezek különítsék el.

Ezenkívül van még más eljárás is, azonban ez sokkal nagyobb készüléket igényel s jelentékeny befektetéssel jár. Nem tudjuk, hogy leírásunk alapján el tudják-e készíteni a szükséges készüléket, azonban az Aranyos mentén bizonyára vannak olyanok, akik foglalkoznak aranymosással, így pld.

Rosia Montana-n, ott sziveskedjék megismerlenni s akkor a készülék elkészítése nem lehet nagyobb feladat.

K. J. Rascruci. A selyemgubókat eddig a Lugoj-i selyemgubó beváltó intézetnél lehetett értékesíteni, ez az intézet azonban tudomásunk szerint jelenleg nem működik. Érdeklődtünk a beváltás iránt más helyen is s itt Cluj-on a földmivélsügyi felügyelőség

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Azon előfizetőink, akik a „Magyar Nép” részére új előfizetőknek jelentenek be, az alábbi könyvek közül választhatnak. Minden új előfizető után a gyűjtőnek egy könyvet adunk ajándékba, ha legalább félelvi díjat beküldenek.

1. sz.	Dr. Rajka László: Szaváló könyv	— — — —	L. 15
2. sz.	Dr. György Lajos: Históriai könyvecske	— —	L. 15
3. sz.	Dr. Csáru B.: Magyar lakodalom (vőfélykönyv)	L.	15
4-5. sz.	Abonyi-Rass: A betyár kendője	— — — —	L. 25
6. sz.	Egy mérnök: A földmérés kis könyve	— — —	L. 15
7. sz.	Dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből	L.	15
8-9. sz.	Benedek Elek: Magyarok története	— — —	kifogyott
10-11. sz.	Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala	— —	L. 25
12-13. sz.	Dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára	— —	L. 25
14. sz.	Dr. Balogh Ernő: A föld köpenyge	— — —	L. 15
15. sz.	Maksay V.: Músor falusi műkedvelők számára	—	L. 15
16. sz.	Lampert Géza: Egy hold föld. Elbeszélések	— —	L. 15
17. sz.	Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű	— —	L. 15
18. sz.	Benedek Elek: Erdélyi regék és népmondák	— —	L. 15
19. sz.	Voinovich Bartóky: Szivárvány, Zsuzsi. Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos	— —	L. 15
20. sz.	Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás	— — — —	L. 15
21. sz.	Nemes Elemér: Daloskönyv	— — — —	L. 20
22-23. sz.	Vásárhelyi János: Egymás között	— — —	L. 25
24. sz.	Sebesi S.: Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák	L.	15
25. sz.	Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár és más elbeszélések	— — — —	L. 15
26-27. sz.	Dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyérünk	— —	L. 25
28. sz.	Kiss Menyhért: Maroszei atyafiai	— — —	L. 15
29. sz.	Jakab Ödön: Versek	— — — —	L. 15
30. sz.	Kovács Dezsőné: Petőfi Sándor és szülei	— —	L. 15
31. sz.	Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató. II. r. Növénytermelés	— — — —	L. 15
32-33. sz.	Dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története	L.	25
34-35. sz.	Vásárhelyi János: Az életből az életnek	— — —	L. 25
36. sz.	Finta Zoltán: Jancsi és Juliska	— — —	L. 15
37-38. sz.	Dr. Szász: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	L.	25
39. sz.	Szondi György: Állatok, virágok	— — —	L. 15
40. sz.	Gyallay Domokos: Második szavalkönyv	— —	L. 15
41. sz.	Dr. Balogh Arthur: A kisebbségek védelme	— —	L. 15
42. sz.	Dr. Roska Márton: Néprajzi feladatok Erdélyben	L.	15
43. sz.	Szentimrei Jenő: Halhatatlan mesék	— — —	L. 20
44. sz.	Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek	— — —	L. 15
45. sz.	Donáth László: Szegény bolond	— — —	L. 15
46. sz.	Bálint Vilmos: Dúsgazdag	— — —	L. 15
47. sz.	Vásárhelyi János: Hósti lakodalom	— — —	L. 15

vállalta a közvetítést a beváltás végett. Címük: Inspectoratul Agricol, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 98. A felügyelőséget szívekedjék tehát levélileg felkeresni s közölni velük azt, hogy milyen mennyiségben és hol vannak a selyembubók s a felügyelőség a földművelésügyi minisztériumhoz tesz jelentést, a hol megállapítják, hogy milyen árban váltják be a selyembubókat.

A szerkesztést felelt

GYALLAY DOMOKOS

Szociálmunkások

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

A. K. Goren, Sz. I. Jibau, G. F. Nusfalau, M. D. Sanpaul, Z. G.-né Oradea, P. Gy. Baraolt.

K. S. Curtuiuseni. Sorsjegy ügyben forduljon közvetlenül az Economia R. T.-hoz Cluj, Piața Unirii 23. Levélben hivatkozzék lapunkra.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. S. Curtuiuseni 150 (r. 1935 dec. 31-ig), K. J. Madaras 150 (r. 1935 dec. 31.), B. E. Ighiu 150, Sch. M. Varsand 150, G. I. Arad 150, B. J. Oradea 150, P. M. Satulung 150, Id. A. G. Danești 150, L. I. Cușmir 150, K. Gy. I. Horvat-Petenia 155, B. I. Zau 85, N. P.-né Turda 150, F. D. Eliseni 150, F. P. Tarlungeni 150, B. M. Ghelinta 150, B. D. Cenade 155, V. M. Tipar 150, K. G. Campulung la Tisa 75, K. S.-né Oena Sibiului 150 lej.

Szobrett mint bűvésznő és bűvészné. Ki lehet ez a titokzatos asszony, aki ismert szobrett léterre felesapott művésznőnek és egyben férjhezment egy bűvészhez. Erről közöl képekkel illusztrált cikket a *Délbáb* új száma. Színházi pletykák, beszámolók, cikkek, novellák, film és gazdag rádiórovat teljes műsorral teszik változatossá a népszerű színházi hetilap új számát.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vasa Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj, Calea Regele Ferdinand 51. I. e.

Felső kereskedelmibe iratkozni óhajtók forduljanak prospektusért az állami felső keresk. iskola magyar tagozatához Cluj, Str. Săguna 11/b. Szegény sorsu tanulók tankönyvet és tandíjsegélyt kapnak.

Második gimnázista fiamat magyar tanító családnak adnám nyaralni, ki borviz és fenyves vidéken lakik s magyarul tanítaná. Ajánlatot kérek.

Keresek megvételre készpénzzel tiz holdas birtokot belsőséggel, házzal és gazdasági épületekkel szőlőtermő vidéken.

Ajánlatokat „Parochia Reformată Moreni, jud. Prahova” címre kérek.

Vennék baromfitenyésztésre alkalmas nagyobb gyümölcsöskertet vagy telket lakóházzal. Ambrus Béla, Lonea, județul Hunedoara, Colonia Bratianu 124.

Egészségünk részére a legjobb szer éppen csak elég jó. Ovakodják silány minőségű, káros hatással rendelkező és ne kísérletezzék az egészségével! Alkalmazzon mindjárt kezdettől fogva orvosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógyszereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elismerő és dicsőítő módon nyilatkozott a Tegal hatóságáról és közülük nagyon sokan különösen ártalmatlanságát dicsőítik s azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Tegal azonnali hatású, fájdalomcsillapító szer reumánál, köszvényénél, üledégszábnál (isiasz) ideges fájdalmaknál és megfűléses betegségeknek.

Megdrágult a papír, de a

MINERVA

papírüzletben
Str. Reg. Maria No. 1.
még mindig a régi
OLCSÓ áron kaphatók

Írópapírok
Füzetek
Írószerek
Üzleti könyvek
Rajzpapírok
Présellékpek
Staniol
Kartonok

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

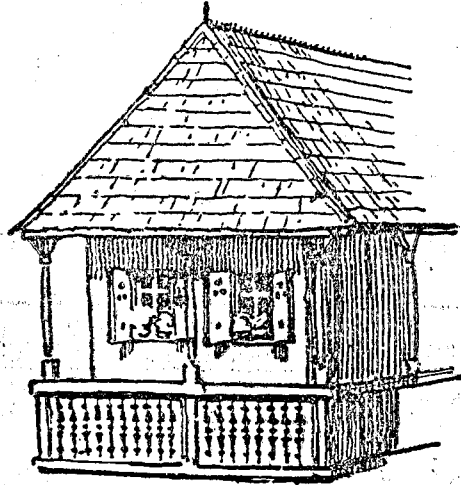
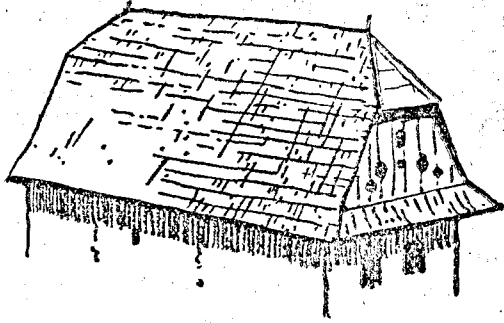
Muladványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lej.

A magyar házfödelekről.

Hogy milyen helyes úton járunk, mikor népünknek régi, magyaros díszítő formákat mutatunk be, a sok közül ez az alábbi levél is bizonyítja: Igen tisztelt Szerkesztőség! Tisztelettel kérjük, hogy a Magyar Nép hasábjain a díszítőrovatban egy pár háztető formát is mutassanak. Többet építenek falunkban és utbaigazítást

ügyelve a magassági, szélességi méretekre. Edigi cikkeink megmutatták, hogy elődeink az építkezéseknél mennyire vigyáztak a külső csínosságra. Ne menjünk hát máshova mintáért, mert igen könnyen meglehet, hogy mások is tőlünk vették át azokat, de a maguk lelke szerint átformálták. Most aztán átformáltan utánozzuk?

kérnek. Némelyek amerikai formában akarják a földézetet csinálni. Igyekszünk őket erről lebeszélni. Maradjanak meg csak az ősi forma mellett. Kiváló tisztelettel N. N. tanító.

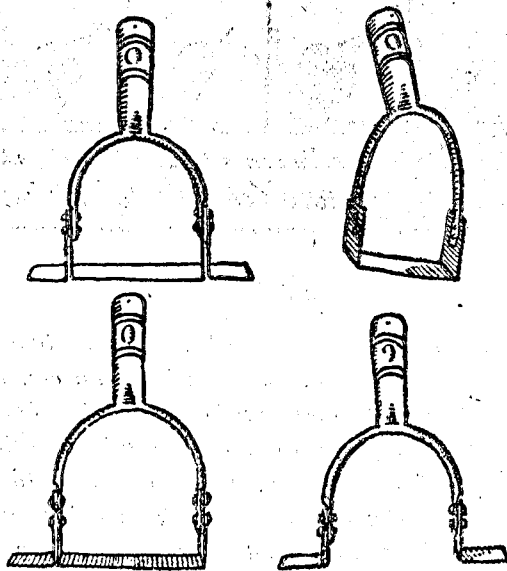
A bemutatott háztető formák szerkezete egyszerű és régi forma. Legjobb tanácsunk az, hogy aki építeni akar, keresse fel a falu legöregebb házát s annak külső formáját készítse el,

Ez volna a legeslegnagyobb szegénységi bizonyítvány arról, hogy mennyire nem akarunk a magunké mellett maradni. Nekünk a másé is jó legyen? Van bennünk akarat és lélek, hogy a magunk környezete is magyarosat mutasson. Az idegen utazó a mi magyar falvainkon, ha átutazik érezze, hogy höl és kik között vezet el az utja.

Tanuld meg!

Állítható kapa.

A Magyar Nép-ben néhány héttel ezelőtt képes cikket közöltünk a kapa fejlődéséről. Megemlégtünk, hogy az ugynevezett rapid-kapa az utóbbi években nagy átalakuláson esett át. Közöltük a legujabb kapák képeit. Ezek a kapák a használati célnak megfelelően különböző alakúra vannak szerkesztve. Így vannak sartholó, mélyen kapáló és töltőgető kapák. A kapaegártás terén a németek újabb nagy haladást tettek. Ausztriában már általánosan használják az ugynevezett agrofix kapát. Ez a kapa, mint népünkön is látható, leszerelhető részekkel van felépítve. Ezeket a részeket a szükségnek megfelelően lehet állítani. Így az agrofix kapa minden körülménynek megfelelő módon szerelhető fel. Ezt az

egyetemes kapát mindenféle növény soros művelésénél eredményesen lehet használni.

Igéd vagyok, ezerszeres,
Engem olvass, engem keress,
Bá' hogy ütnek, vágna, tépnek,
Ézért hívna, Magyar Né'-nek.

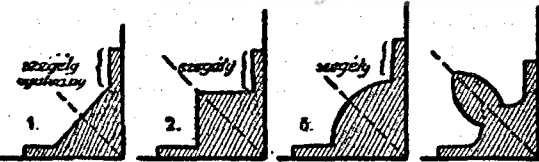
Tervezési mód magyar díszítő elemekből

Sarok díszítések elgondolása és a kitöltendő hely megjelölése

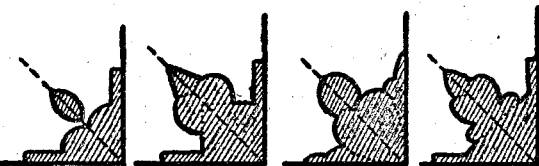

1. 2. 3. 4.

1. 2. 3. 4. A legegyszerűbb szabályos formák

1. 2. 3. 4. Szabályos sarkok kis szegélydész hozzáadásával

Szabálytalan formájú sarkok kis szegélynyelvcsinnyal
Tengelyes sarok díszek, kijelölése

Sarok díszítések.

A szegély díszítéseknél nem kevésbé fontosak a sarok díszek. Hiszen ha egy négyszögletű terítőt akarunk beszegíteni díszítéssel, a legelső akadályunk, amit bizony sokszor alig tudunk legyőzni, a sarok. A legszebb szegély díszítéssel is üthetjük egy rossz sarok megoldással.

Foglalkozunk tehát a sarok megtervezésével. Első feladatunk a kitöltendő sarok rész megjelölése. Mai képünkön 12 példán mutatjuk

be milyen alapgondolatokból indulhatunk ki a sarok díszítésre szánt hely megjelölésénél.

Vannak szabályos és szabálytalan formájú sarkok, szegély nyulványos és nyulvány nélküliek

A sarokdíszítésre szánt hely megjelölésénél, a sarokpontból kiindulva megkeressük a megfelelő vonalat, vagy tengelyt. (Szakadozott vonalakkal jelöltük.) A tengelynek itt még nagyobb szerepe van mint a szegély díszítésnél. Tervezésünkben lehetőleg a sarok díszítést úgy rajzoljuk, hogy a tengely két oldalán egyformán díszítést helyezünk el. Most csak a sarok kijelölésével (árnyékolt részek) foglalkozunk, következő számunkban lépésről lépésre rajzolunk meg egy sarokot.

- Hány hordó sört ad el naponta?
- Sajnos csak egyet.
- Akar legalább kettőt eladni?
- Hogyan lehetne azt?
- Ugy, hogy töltsé teli a poharakat.